

deligheder for Huusbonden, saa er der ikke Noget, som kan afholde det flette Lyende fra en saadan Opførelse, som i høi Grad kan besværte og gjøre dette Forhold. Imidlertid har jeg, som sagt, paa Grund af de aabnbare Uretfærdigheder, som i enkelte Tilfælde kunne opstaae for Lyendet derved, at Huusbonden ikke viser tilstrækkelig Billighed ved Udstedelsen af Studsmaalet, troet, at man kunde forsvare at forlade den hidtil fulgte Regel og indføre den nye Forfæstning, at Huusbonden alene skulde være berettiget og ikke forpligtet til at give Studsmaal; men, naar en saadan Sætning vedtages, følger det jo ligefrem heraf, at man ogsaa maa paalægge Huusbonden et større Ansvar for Studsmaalets Indhold, og det har da forekommet mig, at Retsreglerne saa ligefrem førte til, at han maatte bevise Rigtigheden af dets Indhold, naar det var ufordeeltigt for Lyendet, og dette troede, at det var af den Bestaaelse, at det ikke fortjente et saadant Studsmaal, og at dette kunde forhindre det fra at faae ny Tjeneste. Med Hensyn hertil har nu Udvalgets Fleertal foreslaaet en vis Modification, hvorved man mere nærmer sig til den nugældende Regel, forsaavidt der spørges om Følgerne for Huusbonden af, at han har givet Lyendet et ufordeeltigt Studsmaal. For Tiden har han ikke nødvendig at bevise Lyendets Forhold, hvorimod Beviisbyrden efter den i Udkastet indeholdte Regel er overført paa Huusbonden. Efter Udvalgets Fleertals Forslag hviler Beviisbyrden vel paa Huusbonden, men det skal ansees for tilstrækkeligt, at han kan godtgjøre saadanne Data, der give en grundet Formodning om, at hans udtalte Mening er rigtig. Det kan vel være, at en saadan Bestemmelse vil være praktisk gavnlig og bortfjerne visse Ubilligheder, som Udkastets Regel kunde medføre for Huusbonden, og min Tvivl gaaer alene ud paa, at det, saavidt jeg skjønner, ikke er saa ganske stemmende med den Retsregel, som indeholdes enten i den nugældende Regel, der forpligter Huusbonden til at give Studsmaal, men fritager ham for at føre Beviis, eller i den i Udkastet foreslaaede Regel, hvor efter han alene berettiges til at give Studsmaal, men da skal føre Beviis for dets Rigtighed. — Den ærede 1ste Landssthingsmand

for 2den Bred (Thalbitzer) anførte til Fordeel for Mindretallets Forslag, at det ikke er noget Usædvanligt, at det, som er skadeligt for det Offentlige, forbydes, og anførte nogle Exempler med Hensyn til Høvet; men han godtgjorde ikke, og jeg troer ikke, at han kan godtgjøre, at det virkelig medfører nogen Skade for det Offentlige, at det til Lades Parterne, at der indføres Studsmaal i Lyendebogen, og, naar ikke denne Forsætning bevises, bortfalder naturligvis Slutningens Gyldighed. Dernæst paaberaabte han sig, at Udvalgets Fleertal under den 160de Afstemningspost selv havde foreslaaet, at Præsten, idet han tegnede paa Studsmaalsbogen, at Lyendet nu forlod Pastoratet, ikke maatte tilføie Noget om Lyendets Forhold. Men der forekommer mig dog at være en stor Forskjel mellem disse to Tilfælde. Studsmaalet angaaer jo Forholdet mellem Huusbonden og Lyende, og Lyendet ønsker maaskee — og jeg antager i de allerfleste Tilfælde — at faae Studsmaal, og da seer jeg ikke, hvorfor det skulde være Lyendet imod, at det fik Studsmaalet indført i sin Bog, hvorimod Lyendet naturligvis ikke ønsker Studsmaal tilføiet angaaende sit øvrige Forhold af Præsten, naar Lyendets Forhold ikke havde været godt. Den ærede Landssthingsmand anførte som et Exempel, at et Fruentimmer havde havt et uægte Barn. Det indsees let, at Lyendet ønsker helst at være fri for Paategning i saa Henseende, medens det vel kan ønske at faae Huusbondens Studsmaal; thi det kan, den nævnte Forfeelse uagtet, opføre sig vel i Tjenesten, ligesom det heller ikke er vist, at Forfeelsen er begaaet under den sidste Tjeneste. Endvidere paaberaabte den samme ærede Landssthingsmand sig, at der gives tjenende Personer, Forvaltere, Jomfruer osv., som ikke have Studsmaal, saa at der altsaa bliver en Forskjel mellem Bestemmelserne for dem og for Lyendet. I saa Henseende maa jeg tillade mig at bemærke, at den samme Forskjel vedbliver ogsaa efter Mindretallets Forslag; thi der er slet ikke foreslaaet, at ogsaa disse høiere tjenende Personer skulle have Lyendebøger, hvor Tiden for deres Tjeneste skulde indføres. Altsaa, enten man vedtager den ene eller den anden Regel, vedbliver denne Forskjel mellem de to nævnte